

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tiedotusosasto

LEHDISTÖTIEDOTE nro 37/07

23.5.2007

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-438/05

International Transport Workers' Federation ja Suomen Merimies-Unioni v. Viking Line ABP ja OÜ Viking Line Eesti

JULKISASIAMIES POIARES MADURO ESITTÄÄ, ETTÄ AMMATTILIITOT SAAVAT RYHTYÄ TYÖTAISTELUTOIMIIN SAADAKSEEN TYÖNANTAJAN LUOPUMAAN TOIMINNAN SIIRROSTA YHTEISÖN SISÄLLÄ

Sellainen työtaistelutoimi, jonka vaikutuksesta työmarkkinat jaetaan kansallisten rajojen mukaisesti tai jolla estetään toimintansa siirtänyttä yhtiötä tarjoamasta palvelujaan toisessa jäsenvaltiossa, on sitä vastoin yhteensopimaton yhteisön oikeuden kanssa

International Transport Workers' Federation (ITF) on 140 maassa toimivien 600 kuljetusalan työntekijöiden liiton yhteenliittymä, jonka kotipaikka on Lontoossa. Yksi ITF:n tärkeimmistä politiikoista on sen ”mukavuuslippupolitiikka” (FOC-politiikka). Tämän politiikan mukaan ja jotta mukavuusliput saataisiin poistetuiksi, niiden maiden liitoilla, joissa aluksen tosiasiallinen omistajuus on, on oikeus tehdä alukseen liittyvät sopimukset riippumatta siitä, mikä on aluksen lippuvaltio.

Viking Line, joka on suomalainen matkustajalauttaliikennettä harjoittava yhtiö, omistaa Rosellan. Rosella on Suomen lipun alla reitillä Tallinna–Helsinki liikennöivä matkustajalautta. Rosellan miehistö kuuluu Suomen Merimies-Unioniin (SM-U), joka on ITF:n jäsenliitto.

Viking Line yritti lokakuussa 2003 ulosliputtaa Rosellan, joka teki tappiota, ja rekisteröidä aluksen Viroon, jotta Viking Line voisi palkata virolaista miehistöä Virossa noudatetuilla alemmilla palkoilla ja jotta se voisi kilpailla muiden samalla reitillä liikennöivien matkustajalauttojen kanssa. Se ilmoitti ehdotuksestaan miehistölle ja SM-U:lle, joka vastusti Rosellan ulosliputtamista. ITF lähetti marraskuussa 2003 SM-U:n pyynnöstä kaikille jäsenilleen kiertokirjeen, jossa todettiin, että Rosellan tosiasiallinen omistajuus oli Suomessa ja että tämän vuoksi SM-U:lla oli neuvotteluoikeudet. Jäsenliittoja kehoitettiin olemaan neuvottelematta Vikingin kanssa. Kiertokirjeen noudattamatta jättäminen voisi johtaa seuraamuksiin ja mahdollisesti erottamiseen ITF:stä. Tämä esti tehokkaasti Viking Linea neuvottelemasta virolaisen liiton kanssa.

Viking suostui joulukuussa 2003 SM-U:n lakon uhan vuoksi lisäämään miehistön lukumäärää Rosellalla. Se suostui myös siihen, ettei se aloittaisi ulosliputusta ennen 28.2.2005. ITF ei koskaan peruuttanut kiertokirjettään. Tämän vuoksi ja koska Viking Line edelleen halusi ulosliputtaa tappiota tekevän Rosellan myöhäisempänä ajankohtana, se saattoi asian

tuomioistuinten käsiteltäväksi Englannissa, jossa oli ITF:n kotipaikka. Viking Line vaati ITF:n velvoittamista peruuttamaan kiertokirje ja SM-U:n velvoittamista olemaan puuttumatta Viking Linen vapaata liikkuvuutta koskeviin oikeuksiin Rosellan ulosliputtamisen osalta.

Court of Appeal, jonka käsiteltäväksi asia tuli SM-U:n ja ITF:n valituksen johdosta, on esittänyt useita kysymyksiä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisun saamiseksi perustamissopimuksen vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten soveltamisesta asiaan ja siitä, merkitsivätkö SM-U:n ja ITF:n toimet vapaan liikkuvuuden rajoitusta.

Ensiksi julkisasiamies Miguel Poyares Maduro toteaa, että hänen mielestään perustamissopimuksen vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset soveltuvat kyseessä olevaan tilanteeseen. Sosiaalipolitiikkaa ja perusoikeuksia koskevilla yleisillä eduilla voidaan perustella joitakin vapaan liikkuvuuden rajoituksia, mikäli nämä eivät ylitä sitä, mikä on tältä osin tarpeen. Se, että sosiaalipolitiikka on yksi EY:n perustamissopimuksen tavoitteista, ei kuitenkaan merkitse sitä, että tällä alalla toteutetut toimenpiteet jäisivät automaattisesti vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten soveltamisalan ulkopuolelle.

Sitten julkisasiamies Poyares Maduro tekee päätelmän, jonka mukaan vapaata liikkuvuutta koskevia määräyksiä pitäisi soveltaa sellaisiin kahden yksityisen osapuolen välisiin tilanteisiin, joissa kyseessä olevalla toimella voidaan todellakin rajoittaa muiden mahdollisuutta käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen luomalla sellainen este, jota nämä eivät voi kohtuudella kiertää. Näin on nyt asianlaita, kun SM-U:n ja ITF:n yhteiset toimet vaikuttavat käytännössä siten, että Viking Linen sijoittautumisvapauden käyttäminen edellyttää SM-U:n suostumusta.

Siitä, otetaanko kyseessä olevissa toimissa tasapuolisesti huomioon oikeus ryhtyä työtaistelutoimiin ja sijoittautumisvapaus, julkisasiamies toteaa, että ammattiliittojen välinen yhteen sovitettu työtaistelupolitiikka on normaalisti hyväksyttävä keino suojella merenkulkijoiden palkkoja ja työehtoja. Työtaistelutoimella, jolla on vaikutuksena jakaa työmarkkinat ja estää työntekijöiden ottaminen palvelukseen tietyistä jäsenvaltioista toisten jäsenvaltioiden työntekijöiden työpaikkojen suojelemiseksi, puututtaisiin sitä vastoin yhteismarkkinoiden perusteena olevan syrjintäkiellon periaatteen keskeiseen sisältöön.

Niistä työtaistelutoimista, joihin ryhdytään Rosellan ulosliputuksesta aiheutuvien kielteisten seurausten lieventämiseksi, julkisasiamies Poyares Maduro katsoo, että kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ensiksi määrittää, menevätkö kyseessä olevat toimet pidemmälle kuin kansallisessa lainsäädännössä katsotaan lainmukaiseksi, ja tällöin on otettava huomioon yhteisön oikeus. Tässä suhteessa yhteisön oikeudessa ei estetä sitä, että ammattiliitot ryhtyvät työtaistelutoimeen, jonka vaikutuksesta rajoitetaan sellaisen yrityksen sijoittautumisoikeutta, joka aikoo siirtää toimintansa toiseen jäsenvaltioon, kyseisen yrityksen työntekijöiden suojelemiseksi. Sellainen työtaistelutoimi, jolla pyritään estämään yritystä, joka on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, tarjoamasta laillisesti palvelujaan toisessa jäsenvaltiossa toiminnan siirron jälkeen, olisi kuitenkin yhteisön oikeuden vastainen.

Lopuksi julkisasiamies myöntää, että SM-U saa käyttää yhdessä ITF:n ja tämän jäsenliittojen kanssa työtaistelutoimia keinona kohentaa merenkulkijoiden työehtoja koko yhteisössä. Kuitenkin samalla tavoin kuin työtaisteluoikeudella on rajoja kansallisella tasolla, tällä oikeudella on rajoja Euroopan tasolla. Kaikille kansallisille liitoille asetettua velvoitetta tukea minkä tahansa niiden yhteistyökumppanina olevan liiton työtaistelutoimia voitaisiin helposti käyttää väärin. Tällaisella menettelytavalla saatettaisiin itse asiassa suojella joidenkin ammattiliittojen neuvotteluvoimaa muiden tahojen etujen kustannuksella ja jakaa työmarkkinat liikkumisvapautta koskevien määräysten vastaisesti. Jos muut liitot sitä vastoin saisivat vapaasti

valita, osallistuvatko ne tiettyyn työtaistelutoimeen, tämä vaara vältettäisiin. Kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava, onko tilanne tällainen nyt käsiteltävässä asiassa.

Huomautus: Julkisasiamiehen näkemys ei sido yhteisöjen tuomioistuinta. Julkisasiamiehen tehtävänä on antaa yhteisöjen tuomioistuimelle riippumattomasti oikeudellinen ratkaisu käsiteltävänä olevasta asiasta. Yhteisöjen tuomioistuin aloittaa nyt tämän asian harkinnan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido yhteisöjen tuomioistuinta.

Tämä lehdistötiedote on saatavissa seuraavilla kielillä: kaikki

Ratkaisuehdotuksen koko teksti on Internetissä

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=FI&Submit=rechercher&numaff=C-438/05>

Se on tavallisesti luettavissa kello 12:sta (CET) lähtien ratkaisuehdotuksen lukemispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler

Puh. +352 4303 3127, faksi +352 4303 3656

Kuvia siitä, kun ratkaisuehdotus luetaan, on saatavilla EbS "Europe by Satellite" -kanavalla

Euroopan komissio, Lehdistö- ja viestintäpääosasto, L-2920 Luxemburg

,puh. +352 4301 35177, faksi +352 4301 35249

tai B-1049 Bryssel, puh. +32 2 2964106, faksi +32 2 2965956